

422750, село Большая Атня, улица
Советская, дом 38

422750, Олы Әтнә авылы, Совет
урамы., 38нче йорт

Тел.: 8(84369)21004, факс: 8(84369)21020, E-mail: atnya@tatar.ru, сайт: atnya.tatarstan.ru

РЕШЕНИЕ
04.10.2021

КАРАР
№ 82

**Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районында муниципаль урман
контроле турында нигезләмәне раслау хакында**

Россия Федерациясе Урман кодексының 84, 98 статьялары, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Әтнә муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районы Советы карар кылды:

1. Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районында муниципаль урман контроле турында кушымтада бирелгән Нигезләмәне расларга

2. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районы чикләрендә муниципаль урман контроле турындагы нигезләмәнең 6 бүлеге нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк түгел, үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районы чикләрендә муниципаль урман контроле турындагы нигезләмәнең 6 бүлеге нигезләмәләре 2022 елның 1 мартыннан үз көченә керә.

Әтнә муниципаль районы бащлыгы
Әтнә район Советы рәисе

Г. Г. Хәкимов

Расланган
Татарстан Республикасы Өтнә
Советы карары белән
04.10.2021 № 82

Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районында муниципаль урман контроле турында нигезләмәсе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районында муниципаль урман контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып тора:

юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданнар тарафыннан үтәү (алга таба – Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы милкендәге урман кишәрлекләренә карата, Россия Федерациясе Урман кодексы, башка федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителә торган Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, урманнардан файдалану, саклау, яклау, яңадан торгызу һәм урман үрчетү өлкәсендәге законнар һәм башка норматив хокукый актлар, шул исәптән урман үсемлекләре орлыкчылык өлкәсендә билгеләнгән таләпләр (алга таба-мәжбүри таләпләр);

тикшерү чаралары нәтижәләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәлеше.

Муниципаль контроль предметына гамәлдәге законнар нигезендә дүлэт контроленең (күзәтчелегенен), муниципаль контрольнең башка төрләре предметына керә торган мәжбүри кагыйдәләр белән билгеләнгән таләпләр керми.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

1) урман хужалыгы өлкәсендә контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге;
2) биналар, биналар, корылмалар, линия объектлары, территорияләр, шул исәптән су, Җир һәм урман кишәрлекләре, жайланмалар, жайланмалар, предметлар, материаллар, транспорт чаралары һәм гражданнар һәм оешмалар файдалана һәм (яки) аларга карата мәжбүри таләпләр куела торган башка объектлар (алга таба - житештерү объектлары).

Муниципаль контроль объектлары төрләренә - урман хужалыгы өлкәсендә контрольлек итүче затларның эшчәнлеге керә:

урманнардан файдалану;

урманнарны саклау;

урманнарны саклау;

урманнарны яңадан торгызу һәм урман үрчетү.

Муниципаль контроль объектлары төрләренә - житештерү объектлары керә. :

урманнардан файдалану, аларны саклау, яклау, янадан торгызу һәм урман үрчетү эшчәнлеге гамәлгә ашырыла торган урман кишәрлекләре;

урман янгыннарын кисәтү һәм сүндерү чаралары;

житештерү объектлары, шул исәптән стационар объектлар, жайланмалар, жайланмалар, предметлар, материаллар, урманнарны саклау, яклау, янадан торгызу һәм үрчетү белән бәйле транспорт чаралары.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

"Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында «31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законның (алга таба – 248-ФЗ номерлы Федераль закон) 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә контроль орган тарафыннан мәгълүмат системасын кулланып контроль объектларын исәпкә алу алып барыла.

1.5. Муниципаль контроль Татарстан Республикасының Этнә районы башкарма комитеты (алга таба – контроль органы) тарафыннан башкарыла.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасына (алга таба – бүлек) йөкләнә.

1.6. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлеге белән Татарстан Республикасы Этнә районы башкарма комитеты житәкчесе житәкчелек итә .

1.7. Контроль орган исеменнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфай затлар башкарырга хокуклы:

1) контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) ;

2) контроль органының вазыйфай заты, (алга таба – вазыйфай зат).

Контроль органының вазыйфай затлары, вәкаләтле вазыйфай затлары тикшерү чарасын үткәрү турында Карар кабул итүгә контрольлек органы житәкчесе, житәкчесе урынбасары (алга таба – контроль органның вәкаләтле вазыйфай затлары) керә.

1.8. Вазыйфай затның хокуклары һәм бурычлары.

1.8.1. Вазыйфай зат бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән

судка мөрәжәгать итү турында тәкъдимнәр эзерләгәнче контроль органы карарларын үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, контроль органы карарларын үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә.;

3) контроль чаралар үткәргәгә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарган һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль чараларның бердәм реестрында контроль чаралар үткәргәгә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чараларны үткәргәгә һәм хезмәт таныклығын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләрне кылырга.;

4) контроль чаралар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска.;

5) контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренә катнашуына, шулай ук контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренә ризалыгы белән контроль чаралар үткәргәндә эшкуарларның хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе Президенты каршындагы Вәкаләтле Вәкилләргә яисә аның иҗтимагый вәкилләренә, эшкуарларның хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилләргә (контроль чаралар үткәргәндә контроль органнарның контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чараларынан тыш) һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда һәм әлегә Нигезләмәнең 3.3 пунктында каралган очракларда комачауламаска.;

6) контрольлек итүче затларга, аларның контроль чараларын уздырганда катнашучы вәкилләргә, муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документлар, шул исәптән, әгәр мондый килешү № 248-ФЗ Федераль законда каралган булса, прокуратура органнары тарафыннан контроль чараларын үткәргәндә килештерү турында белешмәләр бирергә.;

7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чаралары һәм контроль чаралар предметына караган контроль гамәлләр нәтиҗәләре белән таныштыру.;

8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштыру.;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә ачыкланган бозулар авырлыгы, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыянны (зыянны) нигезсез чикләүне булдырмаска.;

10) Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренә нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән контроль чаралар үткәрү һәм контроль гамәлләр кылу срокларын үтәргә.;

12) контрольдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.8.2. Үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә контроль чара үткәргәндә вазыйфаи зат хокуклы:

1) хезмәт таныклыгын күрсәткәндә һәм контроль чара үткәрү турында контроль органы карары белән билгелэнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкача каралмаган булса, житештерү объектларында булу (карау) тоткарлыксыз;

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгелэнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышу.;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотыла торган оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар бирүне, шулай ук документларны күчәрүне, фото - һәм видеога төшерүне таләп итәргә.;

4) тикшерү чарасы предметына һәм күләменә караган өлешендә техник документлар, электрон мәгълүматлар базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышу.;

5) контрольдә тотучы зат тарафыннан контроль чаралар үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфаи затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сорапшыру үткәрү мөмкинлеге булмау, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга комачаулау фактлары буенча актлар төзәргә.;

6) контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызлыкны тәмин итү буенча күрсәтмәләр бирергә, контрольлек итүче затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында карарлар кабул итәргә.;

7) «полиция турында» 07.02.2011 ел, № 3-ФЗ Федераль закон нигезендә, инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә.;

1.9. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә 248-ФЗ номерлы федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

2. Зыян (зыян)китерүнең риск категориясе

2.1. Муниципаль контроль профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләрнең күләме), интенсивлыгын һәм нәтижәләрен билгели торган зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү, зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен файдаланыла торган белешмәләргә мониторинг (жыю, эшкәртү, анализ һәм исәпкә алу) нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары № 248 – ФЗ Федераль законның 23 статьясында каралган зыян (зыян) китерүнең (алга таба-риск категориясе) риск категорияләренә кертелергә мөмкин

2.3. Контроль объектын куркынычның бер категориясенә кертү ел саен аның характеристикаларын расланган риск критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы Индикаторы-контроль объекты параметрларынан туры килү яисә кире кагу, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозмый, ләкин ихтимал югары дәрәжәдә мондый бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булуын раслый.

2.4. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторлары исемлеге элегә Нигезләмәнең 1 нче кушымтасында билгеләнгән.

2.5. Контроль объекты билгеле бер риск категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.6. Контроль орган контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүмат кәргән көннән биш эш көне эчендә йә куркыныч критерийларын үзгәртү турында контроль объектының риск категориясен үзгәртү турында Карар кабул итә.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләре

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль орган түбәндәге профилактик чаралар үткәрә:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) игълан кисәтү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат бирү

3.1.1. Контроль орган контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән мәгълүматларны урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча, үзенә «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакуләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә хәбәр итүне гәмәлгә ашыра.

3.1.2. Муниципаль контрольне оештыру һәм үткәрү хокук куллану практикасын гомумиләштерү ел саен башкарыла.

Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча контроль орган контроль органының хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре белән Доклад әзерләүне тәмин итә (алга таба – доклад).

Контроль орган доклад проекты буенча гавами фикер алышуны тәмин итә. Доклад контроль органы житәкчесе тарафыннан раслана һәм рәсми сайтта ел саен, хокук куллану практикасын гомумиләштерү елыннан соң килүче елның 30 гыйнварыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.2. Бозуга юл куймау турында кисәтү мәжбүри таләпләр

3.2.1. Контроль орган контрольлек итүче затка әзерләнгән мәжбүри таләпләрне бозу яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булган очракта, мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы тудыруы турында расланган белешмәләр булмаганда, мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

3.2.2. Искәртү Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлығының 31.03.20021 ел, № 151 «контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында»боерыгы белән расланган форма буенча төзелә.

3.2.3. Контрольлек итүче зат кисәтү алган көннән соң ун эш көне эчендә кисәтүгә карата контроль органга карата каршылык бирергә хокуклы.

3.2.4. Каршылыкта булырга тиеш:

- 1) каршы килә торган тикшерү органы атамасы;
- 2) юридик затның исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы – шәхси эшмәкәр яки гражданин булганда), шулай ук элементә өчен телефон номеры (номерлары), электрон почта адресы (булган очракта) һәм контрольлек итүче затка жавап жибәрелергә тиешле почта адресы (соңгысы-булган очракта).;
- 3) кисәтү датасы һәм номеры;

- 4) контрольдә тотылучы зат игълан ителгән кисәтүләр нигезендә дәлилләр;
- 5) датасын алу кисәтү контролируемым зат;
- 6) шәхси язылу һәм датасын.

3.2.5. Кирәк булган очракта, раслау, үз дәлилләрен контролируемое зат прикрепаёт каршылыкка тиешле документлар яки аларның заверенные күчермәләре.

3.2.6. Контроль орган аны алганнан соң унбиш эш көне эчендә кисәтүгә карата каршылыкны карый.

3.2.7. Каршылыкны карау нәтижәләре буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) кисәтү формасындагы каршылыкны канәгатьләндерә;
- 2) баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.2.8. Контроль органы хәбәр итә контролируемое зат тикшерү нәтижәләре турында каршы карау нәтижәләре турында биш эш көненнән дә соңга калмыйча каршы кисәтү.

3.2.9. Шул ук нигезләр буенча каршылыкның кабат юнәлеше рөхсәт ителми.

3.2.10. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куелмау турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.3. Консультация

3.3.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар үткөрү тәртибе;
- 2) контроль чаралар үткөрү вакыты;
- 3) контроль чаралар нәтижәләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) тикшерү органы карарларына шикаять бирү тәртибе.

3.3.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

- 1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;
- 2) рәсми сайтта контрольдә тотылучы затларның һәм аларның контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган бертиплы мөрәжәгатьләр (10нан артык мөрәжәгать) буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.3.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгать итүченең шәхси кабул итүендә шәхси консультацияләр 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.3.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.3.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү 248-ФЗ номерлы Федераль законның 50 статьясындагы 3 өлеше нигезендә гамәлгә ашырыла .

3.3.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында»02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язмача җавап бирү турында запрос җибәрергә хокуклы.

3.3.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләр исәбен алып бара.

3.4. Профилактик визит

3.4.1. Профилактик визит вазыйфай зат тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә йә видео-конференц-элементдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визитның дәвамлылыгы эш көне дәвамында ике сәгаттән дә артмый.

3.4.2. Вазыйфай зат мәҗбүри профилактик визит үткәрә:

1) эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә тотылучы затлар мондый эшчәнлек башланганнан бирле бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлек башлану турында мәгълүматлар булганда);

2) контроль объектларын әлеге категориягә кертү турында Карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча тикшерү объектлары.

3.4.3. Профилактик визитлар контрольлек итүче затлар белән килешенеп үткәрелә.

3.4.4. Контроль орган контрольлек итүче затка профилактика визитын үткәрү турында аны үткәрү датасына кадәр биш эш көннән дә соңга калмыйча хәбәр җибәрә.

Контрольлек итүче зат, бу хакта контроль органга аны үткәрү датасына кадәр өч эш көннән дә соңга калмыйча хәбәр итеп, профилактик визит уздырудан (мәҗбүри профилактик визитны да кертеп) баш тартырга хокуклы.

3.4.5. Профилактик визит нәтижеләре буенча вазыйфай зат профилактик визит үткәрү турында акт төзи, аның формасы контроль орган тарафыннан раслана. Профилактик визитны үткәрү турында актта күрсәтелгән аңлатмалар тәкъдим итү характерына ия.

3.4.6. Контроль орган үткәрелгән профилактик визитларның исәбен алып бара.

4. Республикада үткәрелә торган контроль чаралар муниципаль контроль

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш тикшерү чараларын үткәрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү – контрольлек итүче затлар белән бәйләнешсез.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итәләр:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш) ;

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган җитештерү объектларында булу очрақларыннан тыш).

4.1.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә::

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән контроль чаралар үткәрү сроклары җитү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткәрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренә үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) 248 – ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очрақларда, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында контроль органы карарын үтәү срогы чыгу.

Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затларының биремнәре, контроль органның эш планындагы биремнәрне дә кертәп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән очрақларда.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм

тикшерү чарасын үткөрүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау;

сораштыру;

язма аңлатма алу;

документлар таләп итү.

4.1.5. Контрольлек чарасын, шулай ук документар тикшерүне күздә тотат торган контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карары кабул ителә, анда 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткөрүгә карата әлеге контроль чарасын үткөрү турында нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткөрү турындагы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткөрүгә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткөрүгә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.1.7. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, инспектор контроль чарасы актын (алга таба – акт) төзи, ул Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.20021 ел, № 151 «контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча.

Мондый чара үткөрү нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткөрү көнендә контроль чара үткөрү урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, Хезмәт, башка серләрне тәшкит иткән контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятне әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар нәтижәләре буенча контроль орган тарафыннан күрелә торган чаралар

4.2.1. Контрольлек органы контрольлек чарасы үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта тикшерү органы бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба – күрсәтмә), аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артык түгел (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контрольлек итүче затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәерелә) һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыянны) булдырмау чараларын үткәерү турында, шулай ук контроль рәвешендә федераль законда каралган башка чараларны;

2) биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, бүлмәләрне, жайланмаларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (куллануны) тыю турында һәм гражданнырга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерү һәм аны булдырмау ысуллары турында судка мөрәжәгать итүгә кадәр Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә;, әгәр тикшерү чарасын үткәргәндә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы гражданныр, оешмаларның эшчәнлегә, алар тарафыннан житештерелә торган һәм сатыла торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең турыдан-туры куркынычы яки мондый зыян (зыян) китергән дип билгеләнә.;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жибәерергә.;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне

мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәэмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мөрәжәгать итәргә тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү, башка чаралар үткәргү буенча рекомендация бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.2.2. Күрсәтмәнең үтәлү срогы чыкканчы, контрольлек итүче зат күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, контроль органга хәбәр итә.

4.2.3. Контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлү срогы чыккач йә күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документлар һәм белешмәләр тапшырганда, йә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алган очракта, контроль (күзәтчелек) органы карарның бирелгән документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә үтәлешен бәяли.

4.2.4. Күрсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан алар нигезендә яисә мәжбүри таләпләрне (куркынычсызлык мониторингы) үтәүне күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә тапшырылмаса, карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел, контроль орган әлеге карарның үтәлешен инспекция визиты, рейд тикшерүе яки документар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәргәргә рөхсәт ителә.

4.2.5. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.4 пунктында каралган контроль чараны үткәргү нәтижеләре буенча контроль орган карарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, янә контрольдә тотучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәэмин итү буенча чаралар күрә.

4.3. Планлы тикшерү чаралары

4.3.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына контроль орган тарафыннан төзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелгәргә тиешле планлы тикшерү чаралары планы нигезендә үткәрелә.

4.3.2. Куркынычның аерым категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткәргү төрләре, вакыт-вакыт зыян (зыян) китерү куркынычы белән билгеләнә.

4.3.3. Контроль орган планлы тикшерү чараларының түбәндәге төрләрен үткәргә мөмкин:

инспекция визиты;

рейд тикшерүе;

документар тикшерү;

күчмә тикшерү.

4.3.4. Шактый куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткәру вакыты – 3 елга бер тапкыр.

Урта һәм уртача риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткәру вакыты – 4 елга бер тапкыр.

Түбән риск категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәреми.

4.4. Планнан тыш тикшерү чаралары

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, рейд тикшерүе, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

4.4.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткәру турындагы карар әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасында билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшерү чараларынан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

4.4.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документар тикшерү астында контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган контроль чара аңлана, аның предметы-контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган һәм контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәү белән бәйле документлар.

4.5.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән,

контроль орган контрольлек итүче зат адресына документар тикшерү барышында карап тикшерү өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен жибәрә.

Элеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга жибәрергә тиеш.

4.5.3. Документар тикшерү үткәру вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш.

Күрсәтелгән срокка вакытыннан бирле кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка таләпләрне, таләптә күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы, документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны тикшерү органына жибәрергә.;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын жибәргәннән соң чор: контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмәләрнең контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

4.5.4. Документар тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

1) документлар таләп итү;

2) язма аңлатма алу;

3) экспертиза.

4.5.5. Тикшерү чарасын үткәру барышында вазыйфаи зат контрольдә тотылучы зат тарафыннан мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренен, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, мәгълүмат базалары, мәгълүмат банкларының, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең үтәлешен бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) әһәмияткә ия булган таләпләрне күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотучы зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта кирәкле документларны контроль органга жибәрә яисә кичекмәстән язма рәвештә гариза белән инспекторга, сәбәпләрен һәм срокларын күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкинлеге булмавы турында, контрольдә тотучы зат кирәкле документларны тапшыра ала.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткәру өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

4.5.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар вазыйфай затка тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Вазыйфай зат вазыйфай затлар яки оешма хезмәткәрләре, граждан, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмага аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, вазыйфай затның үз сүзләреннән дәрәҗә язылуы турында билгә ясыйлар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.5.7. Экспертиза контроль орган кушуы буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча да, шулай ук эксперт яки эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төрөнә бәйле һәм контрольлек органы белән эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча һәр конкрет очракта аерым билгеләнә.

Экспертиза нәтижеләре эксперт бәяләмәсе белән контроль орган тарафыннан расланган форма буенча рәсмиләштерелә.

4.5.8. Актны рәсмиләштерү контроль органының документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

4.5.9. Акт контрольлек итүче затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча җибәрелә.

4.5.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә ярдәмдә үткәрелергә мөмкин.

4.6.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгы һәм дәрәҗәгә белән танышырга;;

2) контрольдә тотылучы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылучы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 4.6.1 пункттында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенә, гамәлләренә (гамәл кылмавының) һәм контроль чараларының башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләр кылуның мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

4.6.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткөрү очрактарыннан тыш, 57 статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешенә нигезендә үткәрелергә мөмкин.

4.6.4. Контроль орган контрольлек итүче затка күчмә тикшерүне үткөрү турында, күчмә тикшерүне үткөрү турындагы карарның күчәргә күчүче итүче затка жиһәрү юлы белән, ул башланганчыга кадәр егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча, хәбәр итә.

4.6.5. Күчмә тикшерү уздырганда вазыйфаи зат контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклығын, күчмә тикшерү үткөрү турындагы карарның күчәргә күчүче итүче затка жиһәрү юлы белән, шулай ук контроль чараларның бердәм реестрында хисап номерын хәбәр итә.

4.6.6. Күчмә тикшерүне үткөрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Бер кече эшкүарлык субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатьтән артмаска тиеш.

4.6.7. Күчмә тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлегенә:

- 1) карау;
- 2) Сораштыру;
- 3) документлар таләп итү;
- 4) язма аңлатма алу;

4.6.8. Карау вазыйфаи зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтижеләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Сораштыру астында инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмиятле телдән мәгълүмат алудан гыйбарәт контроль гамәл аңлана.

Сораштыру нәтижеләре сораштырулар беркетмәсендә теркәлә, ул сораштырыла торган зат тарафыннан бирелгән белешмәләрнең дәрәсләген раслый торган, шулай ук контроль чара актында алынган белешмәләр контроль чара өчен зур әһәмияткә ия булган очракта теркәлә.

4.6.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очрактары ачыкланган очракта, тикшерү, сораштыру үткәргәндә, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү

өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, дәлилларне теркәүнең башка алымнарын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилларен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очраklarының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилларен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Контрольлек итүче зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язмача аңлатмаларны тапшыру, экспертиза үткәрү элегә Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң вазыйфай зат күчмә тикшерү акты төзи. Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткәрү турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Актын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоземтә аша чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнең элегә пункттындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерүне үткәрү, контрольлек итүче затның урнашу (эшчәнлек башкару) урыны буенча контрольлек итүче зат булмавына бәйле рәвештә яисә контрольлек итүче затның эшчәнлегенең фактта башкарылмавына бәйле рәвештә, йә күчмә тикшерүне үткәрү яисә тәмамлау мөмкинлегенә китергән бүтән гамәлләре (гамәл кылмавына) бәйле рәвештә, вазыйфай зат сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерү уздыру мөмкинлегенә булмау турында акт төзи һәм контрольдә тотылучы затка тиешле тәртиптә контроль чаралар үткәрү мөмкинлегенә турында хәбәр итә., 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган.

Бу очракта вазыйфай зат күчмә тикшерү үткәрүнең күрсәтелгән чоры кысаларында күчмә тикшерүне үткәрү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.6.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин контроль органга очраklarда контроль чаралар үткәргәндә булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;
- 3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәғлүмат кeргeндe кoнтрoль чаралар үткeрү тикшeрү органы тарафыннан индивидуаль эшкyар һәм граждaнинның әлeгe мөрәжәгaтeнә сәбәп булган хәлләрнe бeтeрү өчeн кирәклe вакытка күчeрeлә.

4.7. Инспекция визиты, рейд тикшeрүe

4.7.1. Инспекция визиты кoнтрoльдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкиллeкләрe, аeрымланган структур бүлeкчәләр) яки кoнтрoль объектның урнашу (эшчәнлeк алып бару) урыны буенча үткeрeлә.

Инспекция визиты кoнтрoльлeк итүчe затка һәм житeштeрү объектны милeкчeсeнә алдан хәбәр итмичә үткeрeлә.

Кoнтрoльдә тотучы затлар яки аларның вәкилләрe инспекторның Биналарга, корылмаларга, бүлмәлeргә тоткарлыксыз кeрә алуын тәәмин итeргә тиeш.

Инспекция визитын үткeрү вакыты бeр урында яки бeр житeштeрү объектнында (тeрриториядә) бeр эш көнeннән дә артмаска тиeш.

4.7.2. Инспекция визиты барышында рөхсәт итeлгән кoнтрoль гамәлләр исeмлeгe:

а) карау;

б) сoраштыру;

в) язмача аңлатмалар алу;

г) мөжбүри таләпләр нигeзeндә кoнтрoльдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкиллeкләрe, аeрымланган структур бүлeкчәләр) яки кoнтрoль объектның урнашу (эшчәнлeк алып бару) урынында булырга тиeшлe документларны таләп итү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеoәлeмтә аша үткeрeргә рөхсәт итeлә.

4.7.3. Планнан тыш инспекция визиты бары тик прокуратура органнары бeлән килeштeрeп, аны үткeрү очраklarыннан тыш, 57 статьясындагы 1 өлeшeнeң 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлeшe нигeзeндә гeнә үткeрeлeргә мөмкин.

4.7.4. Рейд тикшeрүe житeштeрү объектнына ия булу, аннан файдалану яки идарә итүчe кoнтрoльдә тотылучы затларның теләсә кайсы санына карата үткeрeлә.

Рейд тикшeрүe вакытында бeр кoнтрoльлeк итүчe зат бeлән үзара хeзмәттәшлeк итү сpогы бeр эш көнeннән дә артмаска тиeш.

4.7.5. Рейд тикшeрүe барышында рөхсәт итeлгән кoнтрoль гамәлләр исeмлeгe:

а) карау;

б) сoраштыру;

в) язмача аңлатмалар алу;

г) Документлар истребование;

4.7.6. Житeштeрү объектларына ия, алардан файдалана яки идарә итә торган кoнтрoльлeк итүчe затлар рейд барышында инспекторларның рейдлы тикшeрү

үткөрү турында карарда күрсөтөлгөн житештерү объектларына, шулай ук барлык биначарга (торак биначардан тыш) тоткарлыксыз керэ алуын тээмин итэргэ тиеш.

4.7.7. Рейд барышында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, инспектор рейд тикшерүе үткән урында, мәжбүри таләпләрне бозган һәр контрольдә тотучы затка карата контроль чарасының актын тәзи.

4.7.8. Рейдларны карау бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткөрү очракларыннан тыш, 57 статьясындагы 1 өлешенен 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә үткөрелергә мөмкин.

4.7.9. Әлеге Нигезләмәнән 4.7.2, 4.7.5 пункттында каралган контроль гамәлләр әлеге Нигезләмәнән 4.5.5, 4.5.6, 4.5.7, 4.6.8 - 4.6.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрнен үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы)

4.8.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрнен (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәткәндә контроль органда булган контроль объектлары турында, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кергән мәгълүматларны, шулай ук мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольлек итүче затлар тарафыннан, шулай ук «Интернет» челтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматлар турында мәгълүматларны жыю, анализлый., шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнен автоматик режимында эшләүче техник чараларын кулланып алынган белешмәләр дә бар.

4.8.2. Әгәр мәжбүри таләпләрнен (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү барышында зыян (зыян) китерү яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы янау фактлары ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозулар турында, мәжбүри таләпләрне бозулар турында яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр тикшерү органы тарафыннан түбәндәге карарлар кабул ителергә мөмкин: :

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш тикшерү (күзәтчелек) чарасын үткөрү турында карар;

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенен 1 пункттында каралган тәртиптә, мондый мөмкинлекне Федераль законда контроль рәвеше турында Россия Федерациясе субъекты законында контроль рәвеше турында күрсәткән очракта, ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирү турында карар;

4) контроль рәвеше турында Федераль законда, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлеше нигезендә контроль рәвеше турында Россия Федерациясе субъекты законында, мондый мөмкинлекне контроль рәвеше турында

Федераль законда, контроль рәвеше турында Россия Федерациясе субъекты законында күрсәткән очракта, контроль рәвеше хакында Россия Федерациясе субъекты законында беркетелгән карар.

4.9. Күчмә тикшерү

4.9.1. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.9.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, Вәкиллекләренең, аерым структур бүлекчәләрнең) урнашкан (эшчәнлек алып бару), гражданның эшчәнлек алып бару урыны, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Житештерү объектларында һәркем өчен мөмкин булган (чикләнмәгән затлар даирәсендә булу өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү уздырылырга мөмкин.

4.9.3. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затка мәгълүмат бирмичә үткәрелә.

Бер объектны (бер-берсенә якин урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне уздыру вакыты, әгәр контроль рәвешендәге Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән дә артмый.

4.9.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

5. Алдан бирелгән боерыкның үтәлүен тикшерү

5.1. Алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган контрольлек итүче затлар контроль органы житәкчесе урынбасарының һәм вазыйфай затларның (алга таба – вазыйфай затларның) түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять бирү хокукына ия.:

- 1) контроль чаралар үткәрү турында карар;
- 2) ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр;
- 3) контроль чаралар кысаларында вазыйфай затларның гамәлләре (гамәл кылмау).

5.2. Шикаять, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) региональ порталларын кулланып, контроль органга электрон рәвештә контроль органга тапшырыла.

Гражданин шикаятен тапшырганда ул гади электрон имза яисә квалификацияле электрон имза белән имзаланган булырга тиеш. Шикаять биргәндә оешма тарафыннан ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятыккэ куела торган материаллар, шул исэптэн фото - һәм видеоматериаллар контрольдэ тотучы зат тарафыннан электрон рэвештэ тапшырыла.

5.3. Контроль органның карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаяты тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

5.4. Шикаяты контрольдэ тотучы зат үз хокукларын бозу турында белә яки белергә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль органы күрсәтмәсенә шикаяты контрольлек итүче зат тарафыннан күрсәтмә алынганнан соң ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

5.5. Шикаяты бирү срогының нигезле сәбәбе булган очракта, бу срок контрольдэ тотучы зат үтенечнамәсе буенча контрольлек итүче орган тарафыннан торгызылырга мөмкин.

5.6. Контролируемое зат, подавшее шикаяты, карар кабул ителгәнче, шикаяты буенча ала чакыртырга аны. Шул ук вакытта шикаятыне шул ук нигезләр буенча кабат жибәрү рәхсәт ителми.

5.7. Шикаятытә контроль органның шикаяты белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Шикаятыне теркәгәннән соң ике эш көненнән дә соңга калмыйча тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карар кабул ителә:

1) контроль органның шикаяты бирелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2) контроль органның шикаяты бирелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мәгълүмат шикаяты биргән контрольлек итүче затка, карар кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә жибәрелә.

5.9. Шикаяты үз эченә алырга тиеш:

1) вазыйфаи затның исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), карары һәм (яки) шикаяты бирелә торган гамәлләре (гамәл кылмавы) ;

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), яшәү урыны (эшчәнлек алып бару урыны) турында белешмәләр, яисә оешма - контрольдэ тотучы затның исеме, әлеге оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә буенча шикаяты бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме(булса), шикаятыне карау вакытында үзара бәйләнешне гамәлгә ашырырга теләгән ысулы һәм аның буенча карар кабул итү өчен кирәкле ысул;

3) контроль органның шикаяты бирелә торган карары һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаяты биргән контрольдэ тотучы затның хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала торган белешмәләр;

4) тикшерү органы карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәлләре (гамәл кылмавы) нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдэ тотучы зат тарафыннан аның дәлилләрен

раслый торган документлар (булганда), йә аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаять биргән контрольдә тотучы затның таләпләре;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаять бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чарасының исәп номеры.

5.10. Шикаять үз эченә тиеш түгел, үз эченә нецензурные яки оскорбительные выражения, янаулар тормыш, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә контроль органның вазыйфай затларының яки аларның гаилә әгъзаларының.

5.11. Шикаятьне бирү, «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы " федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә, тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә тотучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5.12. Контроль орган шикаять алынганнан соң биш эш көне эчендә шикаятьне караудан баш тарту турында Карар кабул итә:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнең 5.4 пункттында билгеләнгән шикаять бирү сроклары чыкканнан соң бирелде һәм шикаять бирү өчен югалган срокны торгызу турында үтенечнамәдә юк;

2) шикаять бирү өчен югалган срокны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тарттылар;

3) шикаять буенча карар кабул ителгәнче, контрольдә тотучы заттан, аны биргәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятьтә куелган мәсьәлэләр буенча суд карары бар;

5) элек контроль органга шул ук контрольдә тотучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаять бирелгән иде;

6) шикаятьне контроль органның вазыйфай затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм милкәтенә зыян китерү яисә кимсетү белдерүләре, янаулар үз эченә алган.;

7) элегрәк әлеге контрольдә тотылуы затның шикаять белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шикаятьне карап тикшерүдән баш тарту алынды һәм яңа дәлилләр яисә шартлар китерелми;

8) шикаять тиешле органга тапшырылды;

9) Россия Федерациясе законнарында тикшерү органы карарларына шикаять бирүнең суд тәртибе генә каралган.

5.13. Әлеге Нигезләмәнең 5.12 пункттындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый һәм контроль органы карарларына, вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бирү өчен нигез була алмый.

5.14. Шикаятыне караганда контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаяты бирүнең мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаяты бирүнең мәгълүмати системасын куллана.

5.15 шикаяты тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан теркәлгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, түбәндәге исключительных очракларда:

1) шикаятытә күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүенә шикаяты белдерелә торган вазыйфаи затка карата эш итү;

2) нигезле сәбәп аркасында (авыру, ял, командировка) аның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаяты бирелә торган вазыйфаи затның булмавы.

5.17. Контроль орган контрольлек итүче заттан шикаяты биргән, өстәмә мәгълүмат һәм шикаяты предметына караган документлар соратып алырга хокуклы. Контрольдә тотучы зат әлеге мәгълүматны һәм документларны соратып алу жибәргәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятыне карау срогы дәвамында шикаяты предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы запросны вәкаләтле орган тарафыннан алынган мизгелгә кадәр, ләкин запрос жибәрелгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаяты предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятыне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.18. Шикаяты биргән контрольдә тотучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки ул карамагындагы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаятыне биргән зат шикаяты буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаяты предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

5.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм нигезлелеген раслау һәм (яки) кылынган гамәлнең (гамәл кылмау) бурычы контроль органга йөкләнә.

5.20. Шикаятыне карау нәтижәләре буенча контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) шикаятыне канәгатьләндерми калдыра;

2) контроль органы карарын тулысынча яисә өләшчә юкка чыгара;

3) контроль органы карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;

4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таний һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында Карар Чыгара.

5.21. кабул ителгән карарның нигезләнешә, аны үтәү вакыты һәм тәртибе булган контроль орган карары контрольлек итүче затның шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр бердәм порталында һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең региональ порталында аның кабул ителгән көннән бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

6. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның муниципаль контроль өчен максатчан әһәмияте

Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр әлеге Нигезләмәнең 2 нче кушымтасында билгеләнгән.

1 нче кушымта

Татарстан Республикасы
Әтнә муниципаль районында

муниципаль Урман контроле
турында Нигезләмәсенә

**Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районында муниципаль урман
контролен гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелүче мәжбүри таләпләрне
бозу риски индикаторлары исемлеге**

Индикаторның исеме	Сайланган параметрның нормаль торышы (бәяләү критерийлары), үлчәү берәмлеге (булганда)	Риск индекаторының күрсәткече
Индикаторның исеме 1	5-10, шт.	< 5 шт. или > 10 шт.
Индикаторның исеме 2	юк	да
Индикаторның исеме 3	Федераль закон нигезендә башкарыла от ... № ...	нормаль параметрларны киметү яки арттыру 10га%

Вазифаның исеме _____ ФИО